

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-Угорський Навчально-Науковий Інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-Угорського
Навчально-Наукового Інституту

доц. Олександр Шпенік
29 червня 2023_ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРИОГРАФІЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	01 Освіта/педагогіка
Спеціальність	8.014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	8. 014.03 Середня освіта (історія)
Освітня програма	Середня освіта (історія)
Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	угорська

2023 рік

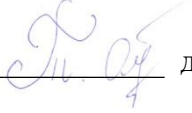
Робоча програма навчальної дисципліни «Історіографія всесвітньої історії» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/педагогіка спеціальності 8.014.03 Середня освіта (історія) освітньої програми Середня освіта (історія).

Розробник: Головач А.Й., к.і.н., доцент кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л.

Схвалено науково-методичною комісією УУННІ протокол № 2 від « 27» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О.Ю.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	2	2
	Лекції:	
	32	10
	Практичні (семінарські):	
	16	2
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	
Форма підсумкового контролю: усно за екзаменаційними білетами	Самостійна робота:	
	72	78

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Історіографія всесвітньої історії» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти;

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до критичного аналізу й синтезу, генерування нових, складних ідей у галузі освіти й історії.

ЗК3. Здатність до науково-пошукової діяльності в освітній галузі та галузі історії, аналізу результатів.

ЗК5. Здатність вчитися протягом всього життя.

Фахові (предметні):

ФК3. Здатність в межах обраної спеціалізації здійснювати інноваційні дослідження, які спрямовані на вирішення фундаментальних науковопедагогічних проблем, вміння готувати результати досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі.

ФК5. Здатність до засвоєння основних концепцій, детального розуміння процесів, теоретичних і практичних проблем з вітчизняної історії, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з педагогіки.

ПК 1 – Знати та розуміти методологію дослідження історичного процесу у світовому та національному контекстах, здатність до практичного застосування методів історичного дослідження.

ПК 2 – Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науковопрактичних та професійних завдань.

ПК 3 – Здатність до розуміння теорії історичного розвитку, формування наукових засад історико-культурної оцінки спадщини минулого та її впливу на свідомість громадян України.

4

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історіографія всесвітньої історії» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК 2 Теорія та методологія історії; ОК 3 Інтелектуальна історія Європи.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «Історіографія всесвітньої історії» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 6– Знати теоретико-методологічні аспекти історичної науки, особливості розвитку всесвітньої історії, основні періоди історії України в контексті світової історії, історико-культурних регіонів України та історію своєї місцевості.

ПРН 7 – Розуміти проблеми історичного пізнання та історичного процесу, володіти понятійнокатегоріальним апаратом історичної науки, знати загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії й археології та викладацькій практиці

ПРН 8– Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 10 Характеризувати існуючі в сучасному науковому просторі концепції історичного поступу українського народу, українського державотворення, порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем вітчизняної історії.

ПРН 11 – Вміти доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історіографія всесвітньої історії».

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знає теоретико-методологічні аспекти історичної науки, особливості розвитку всесвітньої історії, основні періоди історії України в контексті	ПРН - 6

світової історії, історико-культурних регіонів України та історію своєї місцевості.	
Розуміє проблеми історичного пізнання та історичного процесу, володіти понятійнокатегоріальним апаратом історичної науки, знати загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії й археології та викладацькій практиці	ПРН – 7
Вміє застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу.	ПРН - 8
Вміє характеризувати існуючі в сучасному науковому просторі концепції історичного поступу українського народу, українського державотворення, порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем вітчизняної історії.	ПРН 10
Вміє доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: поточний, модульний (проміжний), підсумковий (семестровий) контроль

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	CP	60	100
6	6	6	6	6	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	CP	60	100
6	6	6	6	6	10		

T1, T2 ... – теми

CP – самостійна робота

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	30	4	30
Презентація				
Реферат	-	-	-	-
Есе	1-	10	1	10
...				
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ. Предмет, завдання курсу. Поняття та терміни.

Предмет і завдання курсу. Понятійний апарат історіографії. Сучасні концепції та методологічні принципи науки. Фахова і додаткова література до курсу.

Тема 2. Антична історіографія.

Праця Геродота “Історія” та її роль у розвитку європейської історичної думки. Минуле і сучасне в історичних працях Фукідіда та Ксенофонта. Основний зміст “Історії Риму від заснування міста” Тита Лівія. Історичні погляди Корнелія Таціта та Гая Светонія Транквілла

Тема 3. Західноєвропейська середньовічна історіографія.

Християнська концепція історії. Основний зміст «Церковної історії народу англів» Беди Досточтимого. «Діяння саксів» Відукінда як історичне і літературне джерело. “Хроніка” Тітмара Мерзебурзького як джерело з історії германослов'янських відносин. Історичні праці Іоахима Флорського та Гвіберта Ножанського.

Тема 4. Візантійська історіографія.

Ранневізантійська історична література (пізньюантична історична проза IV-V ст., церковні історики, Прокопій Кесарійський). Розвиток візантійської історичної думки класичного періоду VII-XII ст. (Феофан і його послідовники, Михаїл Псел, історична проза епохи Комнінів, Никита Хоніат). Історична проза пізньої Візантії (XIII– перша половина XIV ст.).

Тема 5. Історіографія раннього нового часу.

Гуманістична історіографія: раціоналізація погляду на минуле, культурна програма відродження минулого. Риторична школа та історичні праці її представників. Ерудитська критична школа: відкриття першоджерел, збір і обробка матеріалу, раціональна критика і введення наукового апарату. Політична школа: предмет історії — боротьба політичних партій за владу. Історіографія Реформації і Контрреформації в Німеччині та у Франції.

Змістовий модуль 2

Тема 6. Просвітницька історіографія.

Західноєвропейська історіографія наприкінці XVII – на початок XVIII ст. Історичні погляди французьких просвітителів. Історична думка англійського просвітництва. Просвітницька історіографія в Німеччині. Соціально-історичні погляди північноамериканських просвітителів

Тема 7. Історіографія романтизму.

Ідейно-теоретичні засади романтичної історіографії. Романтизм в історичній думці Німеччини. Романтичні ідеї в історіографії Англії. Французька романтична історіографія. Вплив ідей романтизму на історичну думку США. Ідеї романтизму в історичній думці південних і західних слов'ян

Тема 8. Основні напрямки і школи позитивістської історіографії.

Позитивізм в інтелектуальному житті країн Європи і Америки: Сен-Сімон, О.Конт. Позитивізм в історичній думці Франції. Позитивістська історіографія в Англії: основні напрямки досліджень. Німецька історіографія другої половини XIX ст. «Малонімецька школа». Позитивізм в історіографії Італії. Утвердження позитивізму в історіографії США

Тема 9. Обличчя історіографи першої половини XX ст.

Соціологічна історія М. Вебера. Історія цивілізацій А.Д. Тойнбі. Ідея історії Р.Д. Коллінгвуда Соціологічна історія

Тема 10. Школа «Анналів» та її вплив на історичну думку новітнього часу

Організаційні і методологічні засади формування школи «Анналів» (Е. Дюркгейм, А. Берр, Ф. Сіміан, В. де ла Блаш). Концептуальне бачення історії М.Блока і Л.Февра. Діяльність «другого покоління Анналів» (Ф.Бродель, Е. Лабрусс). Особливості й здобутки історіографічного виробництва «третьох Анналів». «Четверті Анналі»: переосмислення історіографічних практик і нові експерименти в історії.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.
	120	32	16	-	-	72	120			-	-	108
Змістовий модуль 1.												
1. Вступ. Предмет, завдання курсу. Поняття та терміни.		2		-	-	8	12	2	-	-	-	10
2. Антична історіографія.		4	2	-	-	6	12	-	-	-	-	12
3. Західноєвропейська середньовічна історіографія.		4	2	-	-	6	12	2	-	-	-	10
4. Візантійська історіографія.		2	2			6	12	2				10
5. Історіографія раннього нового часу		4	2									
Разом за змістовим модулем 1		16	8	-	-	34	50	6	-	-	-	42
Змістовий модуль 2.												
6. Просвітницька історіографія.	12	4	2	-	-	6	14	2	-	-	-	12
7. Історіографія романтизму.	14	4	2	-	-	8	14	2	-	-	-	12
8. Основні напрямки і школи позитивістської історіографії.	12	4		-	-	6	14		2	-	-	12
9. Обличчя історіографи першої половини ХХ ст.		2	2									
10. Школа «Анналів» та її вплив на історичну думку новітнього часу		4	2									
Разом за змістовим модулем 2	38	16	8	-	-	20		4	-	-	-	36

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 1		
1	Історичні знання в добу античності	2	
2	Християнська концепція всесвітньої історії	2	
3	Історична думка візантійської доби	2	
4	Гуманістична історіографія	2	
	Модуль 2		
5	Просвітницька історіографія.	2	
6	Історіографія романтизму.	2	
7	Історіографія першої половини ХХ ст.	2	
8	Становлення «Нової історичної науки»	2	
	Разом	16	

* Використання елементів неформального навчання – здобувач із запропонованих як альтернативних форм (проходження дотичних до тем модуля онлайн курсів на платформах Prometheus, Освіторія, EdEra та ін.) може обрати одну і за наявності сертифіката отримати кількість балів передбачених за конкретну тему

6.4. Самостійна робота

1. Історіографія у Стародавньому Римі
2. Традиційно-провіденціалістські течії в історіографії XV – XVII ст. “Ерудити”.
3. Становлення історичної науки в США
4. Історична романістика
5. Ідеологія Романтизму та національно-визвольні рухи слов’янських народів
6. Становлення марксистської історичної школи
7. Розвиток позитивістської історіографії у слов’янських народів
8. Релігійно-філософські концепції історії
9. Марксистська історіографія в країнах Західної Європи та США
10. Теорії циклічного розвитку світової історії та її критика
11. Історична наука у міжвоєнний період (1918–1945 рр.): загальні тенденції та національні особливості.
12. Історична наука Великобританії у 1918–1945 рр.
13. Німецька історіографія в 1918–1945 рр.
14. Італійська історіографія в 1918–1945 рр
15. Історична наука другої половини ХХ ст.: загальні тенденції та національні особливості
16. Основні тенденції розвитку радянської історіографії (1945–1990 рр.).
17. Історична наука в США у другій половині ХХ ст.
18. Французька історіографія другої половини ХХ ст.: «нове історичне мислення» і «нова історична наука»
19. Історичне знання у Великобританії у другій половині ХХ ст.
20. Італійська історіографія (1945–1990 рр.)
21. Історична наука Федеративної Республіки Німеччини (50–90-і рр. ХХ ст.).
22. Нові тенденції розвитку історичної науки в країнах Центральної та Східної Європи.
23. Основні напрямки розвитку латиноамериканської історіографії у ХХ ст.
24. Риси розвитку історичної науки в країнах Азії і Африки.

25. Основні тенденції розвитку світової історіографії наприкінці ХХ – напочатку ХХІ ст.

6.5. Індивідуальні завдання

На індивідуальну роботу до першого модуля виноситься – опрацювати наукову літературу (1 монографію на вибір студента, усний захист).

6.6. Питання підсумкового контролю

1. Предмет і завдання історіографічного дослідження.
2. Основні категорії історіографічного аналізу (історична концепція, історіографічний факт, історіографічний джерело, парадигма, наукова школа).
3. Типи, структура і функції історичного знання.
4. Ранні форми фіксації історичної інформації в Стародавній Греції. Логографи.
5. Життя і творчість Геродота.
6. Історичні погляди Фукидіда.
7. Історична думка епохи еллінізму. Полібій.
9. «Історія Риму від заснування міста» Тита Лівія.
10. Життя і творчість Тацита.
11. Історична думка імператорського Риму. Светоній.
12. Образ історії в ранньохристиянській літературі.
13. Філософія історії Августина Аврелія.
15. Німецькі історії раннього середньовіччя. Йордан. Григорій Турський.
16. Західноєвропейські середньовічні хроніки.
17. Історична думка італійського Відродження. Риторична і ерудитська школи.
18. Політична школа гуманістичної історіографії. Н. Макіавеллі.
19. Західноєвропейська історична думка ХVІІ в. Ерудити. «Соціальна фізика».
20. Основні риси історичної думки французького Просвітництва.
21. Вольтер як історик.
22. Просвітництво в Німеччині та історична думка.
24. Історична думка англійського Просвітництва. Е. Гіббон. Болінгброк.
25. Романтизм і історична думка. Філософія історії Г.В. Ф. Гегеля.
26. Французька ліберальна школа істориків першої половини ХІХ ст.
27. Історичні погляди Ж. Мішле.
28. Історична концепція А. Токвіля.
29. Історичні погляди Л. фон Ранке.
30. Історична наука в Англії першої половини ХІХ ст. Т. Карлейл.
31. Позитивізм та історична наука ХІХ ст.
32. Марксистська концепція історичного процесу.
33. Історичні погляди Я. Буркхардта.
34. Проблема кризи історичної науки кінця ХІХ - початку ХХ ст. у сучасній літературі: основні підходи.
35. Неокантіанська теорія історичного пізнання.
36. Філософія історії А. Тойнбі.
37. Французька історична наука першої половини ХХ ст.
38. Формування історичної школи «Анналів». М. Блок і Л. Февр.
39. Історична наука Великобританії першої половини ХХ ст.
40. Історична наука Німеччини 1920-1940-х рр. Історична наука і нацизм.

41. Основні тенденції розвитку англійської історичної думки в другій половині ХХ ст. «Соціальна історія».
42. Історична концепція Ф. Броделя.
43. Теоретичні погляди провідних представників школи «Анналів» у 1970-1980-е рр. Історична антропологія та історія ментальності.
44. Постмодерністський виклик історичному пізнанню.
45. Основні напрямки сучасної зарубіжної історичної думки

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: ноутбук та проєктор для презентацій.

Обладнання: карта, дошка.

Навчальна платформа Google Meet, Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Обов'язкова література

1. Bloch M. A történelem mestersége. Bp., 1996.
2. Carr E. H.. Mi a történelem? Bp., 1993.
3. Collingwood R. G. A történelem eszméje. Bp., 1987.
4. Huizinga J. Őszi középkor; ford. Balogh Tamás, N. Kiss Zsuzsa; Helikon, Budapest, 2022.
5. Le Goff J. Van-e Annales iskola? Századok, 1968.
6. Spengler O. A nyugat alkonya. I-II Bp. 2023.
7. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія : посібник. Л. : ПАЮ, 2007.
8. Нові підходи до історіописання. а ред. П. Берка ; пер. з англ. К.: Ніка-Центр, 2010.

Додаткова література

1. Russell B Filozófiai fejlődésem. Gondolat, Budapest, 1968.
2. Antalóczy Z. A gondolkodás mesterei. Európa szellemtörténete. 2004.
3. Antalóczy Z.: A civilizációk zűrzavara, Unicus Kiadó, 2006.
4. Aquinói Szent Tamás: A fejedelmek kormányzásáról. A zsidók kormányzásáról - Politika, politikaelmélet és jog (Máriabesnyő, 2016)
5. Bacon F. Novum Organum, Bp, Nippon, 1995
6. Bacon F. Új Atlantisz, Bp, Nippon, 1995.
7. Benda K.: A francia Annales-kör történetírása. Bp., 1975.
8. Benedetto Croce: A szellem filozófiája. Bp., 1987.
9. Berkeley: Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről, In: Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről és más írások, Bp, Gondolat, 1985.
10. Bloch M. A történelem védelmében. Bp., 1974.
11. Condorcet: Az emberi szellem fejlődésének vázlatos története, Bp, Gondolat, 1986.
12. Descartes: A filozófia alapelvei, I. rész, Bp, Osiris, 1996.
13. Erős V. A magyar történetírás a dualizmus korában. http://eda.eme.ro/bitstream/handle/10598/26111/EM_2011_3-4_002_Eros_Vilmos-A_magyar_tortenetiras.pdf?sequence=1
14. Gasset J. Ortega: Két történelmi esszé. Bp., 1983.
15. Gunst P. A német historizmus kritikája. Valóság, 1973.

16. Historycy polscy i ukraińscy wobec problemów XX wieku. Pod redakcją P. Kosiewskiego i G. Motyki. Kraków, 2000.
17. http://www.rubicon.hu/megrendelheto/termek_cikkek/heti_valasz_2003_julius_18/16/4/1
18. Iggers G. G. A német historizmus. Bp., 1988.
19. Lendvai L. Ferenc. A történelemfilozófia alapvetése A szellem fenomenológiájában. Világosság, 2008/3-4. 117-128.o.
<http://www.vilagosság.hu/pdf/20080513114642.pdf>
20. Makkai L. Marc Bloch. Világtörténet, 1964.
21. Mesterházi Miklós. A történetfilozófus Hegel. Hegel a történetírás fajtáiról. – A Johannes Hoffmeister-féle kiadásból. Filozófiai Szemle, 2013/1.
22. Niederhauser Emil. Frantisek Palacky helye a kelet-európai történetírásban. Tiszatáj, 1996/12.
23. R. Várkonyi Á. A pozitivista történetészlelés. Bp., 1970.
24. R. Várkonyi Á. Historiográfiai törekvések Magyarországon a XIX. században. Századok, 1969.
25. R. Várkonyi Á.: Thaly Kálmán és történetírása. Bp., 1961.
26. Richard von Dülmen. A németországi történeti antropológia kialakulása. Aetas, 2004/2. 140-154.o.<http://www.aetas.hu/2004-02/dulmen.pdf>
27. Romsics I. A magyar történetírás a 20. században. In.: uő: Történelem, történetírás, hagyomány. Bp., Osiris, 2008.
28. Romsics I. A történész mestersége. Rubicon, 2003/6.
29. Russell B. Önéletrajz. Európa, Budapest, 1970.
30. Szarka László. A cseh és a szlovák történetírás. História, 2004/10.
<http://www.historia.hu/archivum/2004/0410szarka.htm>
31. Szarka László. A cseh és a szlovák történetírás. História, 2004/10.
32. Történetészportrék. In.: Sic itur ad astra. 1992. 1-3 szám
33. Тойнбі Арнольд Дж. Дослідження історії. Т. 1. Скорочена версія томів I-IV Д.Ч. Сомервелла / Пер. з англ. В. Шовкуна. К.: Основи, 1995. 614 с.
34. Várdy Béla. Trianon megnyilvánulása a két világháború közti magyar történetírásban. Aetas, 18. évf. (2003.) 3-4. sz. http://www.aetas.hu/2003_3-4/2003_3-4-30.htm
- a. Wallernstein: A modern világgazdasági rendszer kialakulása. Bp., 1983.
35. Бойченко І.В. Філософія історії: Підручник. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000
36. Дюпон-Мельниченко Ж.-Б. Французька історіографія ХХ ст. Львів, 2001
37. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності. Львів, 1999.
38. Заярнюк А. Про те, як соціальна історія ставала культурною. Україна модерна. Київ; Львів, 2005. Число 9.
39. Кукурудзяк М.Г. Історіографія історії нового і новітнього часу країн Європи і Америки: конспект лекцій. Кам'янець-Подільський, 2002.
40. Святець Ю.А., Топка Р.В. Історіографія всесвітньої історії: курс лекцій. Дніпропетровськ, 2007.
41. Фуко М. Археологія знання / пер. з фр. В. Шовкун. К. 2003.